

Sy-li spěval,
Pilnje dělal,
Strowja ēe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj móscny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěval
Swěrnje dželaš
Wšedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočity.

Z njebes mana
Njeh si khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokrew ēe.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

W Budyschinje, 28. oktobra 1923.

Wudawa zo kózdu žobotu w Smolerjez knihiczschezerni a płaczi na měszaz 300 000 hr.

Reformazisski žwiedzen.

Hdyž dženža na dnju, na kotrymž je Luther w lécze 1517 swoje thesy we Wittenbergu wossjewit a je s tym evangelisku žyrkej sałozil, wróćo hladamý na čaš jeje wobstacza psches wjazg hacz 400 lét, dha wěmy, so je to byl čaš wjele wojowanja; pschetož pschezo je bylo wjele tych pscheczelow a wulka je byla jich móz. Móžemy pak tež prajicž, so ſu runje čašky wojoowanja ſa evangelisku žyrkej byle čašky bohatego żohnowanja a runje w tajkich čašach je najmóznischo do předka schlo. Dha je ſo ſjewilo, na tajki dobrý a wěsty sałozk běſche evangeliska žyrkej natwarjena, hdyž ſo sałozesche na evangelijon wot Chrystu. Wono je wſchak pschezo tak, so možy roſtu we wojoowanju, a ſchom, kiz ſteji na wichorojtej horje, ſarhyje ſwoje ſorjenje wjele kruczscho do ſemje, a ſteji tam wjele wěczischo, hacz hdyž by ſtał ſa ežichim, ſchitowaný pschede wſchém wichoram. — Nascha evangeliska žyrkej ma nětko tež pschetracž tajki čaš wojoowanja a pscheszehanja a njepſcheczelſtwia. Njepſcheczelſjo Chrystuſkoweje žyrkej měnja, so je nětko jich čaš pschischol, so bychu po jich woli ju ſmjernejne trjechili. A ſo tajke prózowanje ma ſwoje ſle ſczehwki, to je hižom ſpōsnacž. Na wjele ſnamjenach ſpōsnajem, ſo je ſa žyrkej ſažo pschischol čaš wojoowanja. Alle runje reformazisski žwiedzen chze naš wěstych činicž, ſo ſo teho bojecž njetrjebamy a njedyrbimy, tutón ſwoje džen chze naš prawje ſažo požylnicž. W tajkej myſli chzem, tutón džen ſwjeczicž a prajicž: Jezuſ Chrystuſ a wón ſam jeniežki!

1. Spytowacž, Žion ſpytowacž ty chyz ducha, kiz na voki ſhodži. —

2. Wudžerž tu, Žion, wudžerž ſwěrnoſc̄ tu.

Wěmy, tajki strach hroſy Chrystuſkowej žyrkej a jeho wuežbje w naschim čaſhu. Wopal by bylo, hdyž bychmy chyli wočzi ſamknycž psched tajkim strachom. Wola, žyrkej ſanicžicž, tu wěſeze je, a ſchto by ſwětej lubſcho bylo, hacz ſo mohla ſo wěrje wutorhacž ſ wutrobów czlowjekow. A tola hodži ſo tutemu strachej napscheczivo ſtupicž, pschetož tuto njepſcheczelſtwo wustupuje zyle ſjawnje. Wono přeje Boha a njeha pschidacž, ſo je czlowjek po ſwojim duchovnym ſtejischczu žiwa duscha, kotorž je potřebna wumoženja. Tajke njepſcheczelſtwo pōſnacž njeje čežko, a hdyž je wěrjaze žiwe kſcheczijanstwo, tam je tež bórshy puež namalany, ſak ma ſo tu wojowarz ſ wěstym wuhladom na dobheže. Straschnische je druhe njepſcheczelſtwo pscheczivo naſchej evangeliskej žyrkej. Wěmy, ſo Romska žyrkej nicžo njeſpýtane njewostaji, ſak mohli ſo evangeliszhy ſažo wobrocžicž ſe katholskej wěrje. Šchtóž wě ſnamjenja čaška prawje roſymicž, tón tež wě a widži, ſo je katholska žyrkej derje roſymila, pschi wſchém njenuerje naſchich čaſhow ſwoje ſtejischczu požylnicž. — Najwjetſchi strach pak nam hroſy ſe ſtroný ſektom, kotorž wiedža, ſebi napohlad dacž, kaž bychu ſtrjedža nutſlach ſtale w kſcheczijanstwie a wjedu tola ſwojich pschiwiſowarjow prjecz wot ſrjedžiſchcža kſcheczijanstwa, wot Jezuſa Chrystuſa, kiz chze naš hręſchnikow ſbóžnych činicž! Wono je ſkdy ſas tak bylo, ſo w tajkich čaſbach, kaž je nětko manž. Hdyž ſu wuhady njeſmerne dla politiſkých a hospodařſkých wobčežnosćow, hdyž pytaju czlowjelojo ſwift mjes čaſhymi podawkami a mjes Božim wđenjom, ſo w tajkich čaſbach ſekty woſebje ſiwe wustupuja. Tu rěka ſa evangeliska žyrkej, niz jim wobarcz, ale ſwěru

pruhowac̄ po Božim słowie, po evangeliju hladac̄, tak jich wuc̄zba steji k wērnoſc̄i, tu rěka: Spytac̄, Zion, spytowac̄ tý chył ducha, kiž na boki khodži. Reformaziſki kwjedzeń praji nam zyłe raſnje: To słowo dyrbja wostajic̄. Tuto słowo Bože je a wostanie ſa naš mera, po kotrejž mamy namakac̄ ſwoje ſtejſchezo k Bohu. To je wſchak wulki dobytſ reformazije, ſo mamy psches nju bibliju, a hdvž je tebi wo to czinic̄, ſo by był prawy evangeliski kſchec̄zjan, dha dyrbisich twoju bibliju ſnac̄ wuknyc̄ a dyrbisich w njej ſiwo byc̄. Halle hdvž Boże słowo prawje ſnajech; budže tebi móžno, roſbudzic̄ na kotrej boku je prawa wuc̄zba. Duž njech reformaziſki kwjedzeń naš napomina, ſo bychm̄ ſo wobhonili w ſwiatym piſmje. A to hn̄dom. So by hižo dženža tu ſapocžał, ſo by tý kóždý džen ſwój poſtajeny čaž měl, rano abo w czichej wſec̄zornej hodzinje, ſo by čital w ſwojej bibliji. Czitaj tak, ſo biblija k tebi rěči, ſo by tež tý ſhonil wērnoſez Jeſuſkoweho słowa: pschetož wam ſo ſda, ſo macze wēczne ſiwojenje w nim. A bórſy budzesc̄ roſymic̄: spytowac̄ ducha, kiž na boki khodži, a wſchu- džom budzesc̄ namakac̄, ſo to je ſwiate piſmo, kotrež wo Jeſuſu Khrystuſu ſwēđi. A by poſnał, tak nichtón tebi nje- móže pomhac̄ we twojim hrēſchnym hubjenſtwje, hdvž twoja wutroba wola po hnadnym Boſy, dha klineži tež tebi ſ bohatſtwa ſwiateho piſma: Žadny druh grunt nichtó njenóže ſaložic̄, ſhibat tón, kiž je ſaložený, kotrež je Jeſuſ Khrystuſ.

A tola, ſ tym hiſcheze njeje czinjene, ſo wě, ſo je Jeſuſ Khrystuſ prawy ſaložk, ale halle potom ſměje tute poſnacze bohatu żohno- wanu wažnoſc̄ ſa tebje, hdvž by czinit tuteho Jeſuſa ſa twoje wobſedzenſtwo, hdvž wuc̄zini tutón Jeſuſ wſchitko w twojim ſiwojenju, hdvž ſo na nim natwarisich ſ twojimi myſklemi, t twojimi słowami, ſ twojim ſtukſom. So by ſo njedał wot njeho dželic̄ psches nicžo, ſchtož chze ſtupic̄ ſrjedža mjes tebje a mjes njeho, ſo pschi ſim wostanjesich, ſo ſtejſich ſ nim ſiednocžený w pra- wej wērje. Hdvž ras wjazy nječinisch jeho ſtukſowanje we twojim ſiwojenju, dha to wēſeze na nim njeleži, ale jenož na tebi, doſelž njeſky jemu ſwērny wostal. To je, kaž pola tam- neho muža, kiž ſtejſehe w bliſkoſezi khachlow a ſo wohrjewaſche. To ſu dobre khachle, tak ſu tola rjenje czople, prajesche wón. Po khili ſtupi k woknej na drugim boku jſtwy, a dha bu jemu ſyma a wón prajesche: khachle njeſku wjazy prawje czople. Ale czi druh jemu wotmolwic̄: Khachle ſu hiſcheze runje tak czople, kaž prjedy; jenož tý by ſo pschedaloko wot nich ſdalil. Tak rjekne někotry: Khrystuſ je mje wopuszczil. Ale wón dyrbjał wjely bôle prajic̄: ſa bym Khrystuſa wopuszczil. —

Czehodla dyrbimy Jeſuſej ſwērni wostac̄? So by wón pschi naš wostal, pschetož trjebam̄ jeho, doſelž ſm̄y bjes jeho ſuboceze ſhubjeni. A wón naš wſchitſich ſubuje, a to wulke je, ſo wón tež hrēſchnika ſubuje. Gsmy hižo poſasali na to, ſo ſtejmy we wotrocžlowſtwje hrēcha. Tu ſo ſapocžne ſtukſowanje Jeſuſa. Wón klapa do durjow twojeje wutroby, wón chze k tebi niuš czahnyč, a ſe ſwojim khutnym ſłowom chze wón tebje wabiež, ſo by twoje hrēſchne waschnje poſnał, kotrež naſchecžiſto ſteji jeho ſwiatemu waschnju, a to chze wón do- konjec̄, ſo by tebi žel bylo twojich hrēchow. A potom chze tebi pomhac̄, něſhto nowe plodžic̄ we twojej wutrobie, jene wjefele ſiwojenje, kotrež je jenož tam móžno, hdzež je wón hrēchi prjec̄ wſal. A wón tebje potom pschetož dale wjedze po pucžu, kiž wjedze k ſbóžnoſc̄i. Tak mytuje Khrystuſ naſchu ſwēru, kotrež jemu džeržimy. A to, ſchtož wón poſficijuje, ſchtož wón nam dawa, poſychuje ſo wjeho wyschic̄ ſwchego ſachodneho, to wostanie wēžnje. Tehodla njech reformaziſki kwjedzeń naš hotowych czini, ſo bychm̄ wutrajni byli w ſwērnoſezi k Jeſuſej Khrystuſej, haj wudžerž tu, Zion, wudžerž ſwērnoſež tu. Hamjeń.

1. Kor. 4, 11—16:

Zyrkwiſki poſtuſ, abo Wſchēdna reformazija.

Hlōž: Nět wjefelc̄ ſo, kſchec̄zenjo! ec.

Dom duchowny je woſada
psches ſłowo ſakložena
a tycze mſodne doſtava
we ſkiesu mobiwjerdženta;
wón jejny ſakitorat je,
ju ſ borja wſchego wumožę,
hdvž pschińdze doſkonjenje.

Chze k wērje dojwjeſz jenakej
a ſeſnacu naš tudy,
ſo po ſtej leſci čertowej
nam njeſeſyloža bludy;
muž doſonjam dyrbimy
byc̄, kofsiž wobnowjeni ſm̄y
po waſchnju Khrystuſowym.

Tej wuc̄zjerow ſam poſtieſa
Jeſies, ſo ju roſwuc̄zują
ſe ſbóžnym ſłowom ſiwojenja
a móznie poſkłnijua;
profetow, jaſoſtvoſow dal
a vaſtvirom je pomožal
do ſlužby zyrkwiſeje.

So natwarj ſo czelo ſo
by ſtajne Khrystuſkowe
a plody Ducha ſciežaſo
tak wſchēdne ſo Boha nowe,
— to Boža ſwiatra wola je,
w ſwiaty Ducha te ſtukſuje
psches evangeliſ Boži.

Paſ ſwērni budžm̄ w luboſc̄i
a pěknje wſchibywaſy
we Khrystuſu a wobſtajni
ſo pschetož poſaſujmy,
ſiz ſlawy jeho czela ſm̄y,
dojž jónu ſbóžne doſpěmy
do doſpolnoſcze jeho!

To dželo reformaziſke
budž ſa naš wſchēdne nowe
a powołanie witanie
byc̄ ſlawy Khrystuſowye!
— Tak ſo Boha wobnowjamy ſo
do ſnamjenja džel Božego
a k pschekražnjenju džem̄.

M. II.

Lutherowe ſłowa ſa naſch čaž.

Runje psched 400 lětami piſasche Luther, na kotrehož ſtukſ dženža woſebje ſpominam̄, evangeliske woſadze w Lézniku a ſ tym do zyła wſchém woſadám něſhto wo woſadnych Božich ſkuzbach. Tutón ſpiž ſkoneža ſe ſłowami, kotrež ſkysc̄eſ je tež nam 400 lět po džischo wulzy nuſne:

„Druheho — mjenujy ſchtož je tak niuſne na Božich ſlužbach a ſwjedzenjach ſa evangeliske woſady — ſo po čažu ſamow wot ſo namaka, hdvž budže to čaž tak daloko. Tola hłowna wěz njech je pschetož ta, ſo by zyłe wěſeze wſchitko ſtanje, ſo to ſłowo ſtukſuje a džela, ſo njeby to ſažo ſ teho naſtało jenož ſynczenje a do wuſchow ſwonjenje, kaž je to hacž ſem bylo. Je lepje, wſchitko druhe wostajic̄ hacž to ſłowo, a niežo druhe njeje niuſiſte hacž ſo je to ſłowo ſiwe mjes wami. Pschetož ſo tuto dyrbí mjes ſchecžanami ſiwe byc̄ a ſtukſowac̄, wobſwēdeži zyłe piſmo a praji tež Khrystuſ ſam pola Lubascha na 10. ſtatwie: „ale jene je niuſne“. Mjenujy to je niuſne, ſo by Marja ſe Khrystuſowymaj nohomaj ſyda a kóždý dženža jeho ſłowo ſkysc̄i: to je tón dobro džel, kotrež dyrbisich ſebi wuſwolicež a kotrež wot tebje wſat̄ nje- budže. Je to jene wēczne ſłowo. Wſho to druhe ſańdze, njech tež je telfo prózy Marcze načiniſlo. A ſwojemu ſłowu depom- haj nam Bóh! Hamjeń!

Zyrkej a ſtat.

We němiſkim ſtacze je ſo w poſledních dnjach wſchelakich wul- kich pschemenjenjow ſtało. Tak doſta. wyschmoſc̄ wot němiſkeho ſejma woſebite poſnomozh a móže nět w wěſtých praschenjach dorosniſich ſakrocžic̄, hdzež ſebi to wobſtejnoscze žadaju, tak woſebje w hospodařſtwje a we wězach pjenjes a dawkow. Směro- waze je, ſo ſejm pschi wſchēch ſrudnych pjenježnych wobſtejn-

ježach statu namjet pschijsa, jo maja ho podpjery, kotryž stat na božným siednoczenstwam placži, tež po pschemenjenju, kotrež ho psches pschiswolenje naspmijeneje połnomozgysta, dale wu-placžowacž. Tole pak njeuwužwobodža wožadu wot teje pschi-fkušnoscze, so wſcho, schtož někak móžno, cžini, so by ho zyr-winske a nabožne žiwjenje sdžeržalo, haj niz jenož sdžeržalo, so hischeze rosmnožilo. W tutym njebě to hacž dotal hischeze wſchu-džom tak, kaž by to dyrbjało bhež. Tak njejsku ho wſchudžom hischeze placžim sa werowanja, pohrjeby atd. tucžajnym wob-stejnoščam pschirunale. To je njeprawo pschecžiwo wožadze ha-mej kaž pschecžiwo ſužodnym wožadami a zybej krajnej zyrki. Tajla wožada žada ſebi podpjery a nječini tola ſama to ſwoje, a dale ſbudžuje njeſpojnoſež dla placžinow a druhego w ſužod-nych wožadach. So by ho duž to, schtož je ſkomidzene, hnydom ſtało a ho wſchudžom ſwēru wſcho cžinito, schtož ſebi cžaž a wobstejnoscze žadaju.

Powschitkowny ev.-luth. ſjēſd w Eisenachu wot 19.—24. žnjenza 1923.

Prěni ras wot Lutherowych dnjow ſem je ſi powschitkownemu ſjēſdej lutherſkich ſchescjanow zyloho ſweta dōschlo. A to runje w cžazu, hdjež ho hewak wſcho drjebi. Niz ſi bědzenjom wo prawu, cžistu wucžbu je tónle ſjēſd naſtał, ale ſi nuſu lu-hoſče, kotaž wot mordarjow ſbiteho bratra w ktwě ležo widžeſche. A jednoto, kiž ho tam jewesche, njebě ſwonkowna, cžinjena ale ſnutſkna, na wotzow wěru ſaložena. Lětſtotetki dołho bě ſo Lutherſka zyrkej ſtajnje ale cžiche wupschesczerala, we wſchech kónčinach ſweta wona bě, ale ženje wona njebě hromadu, te muhe roſproſhene ſtawy njemějachu žaneho ſwifla mjes ſobu. To bě nětko w Eisenachu hinač. S wjazý dyžli 30 kraju zyloje ſemje bě wokoło 150 wotpóžlaných tam pschitomnych, a cžile 150 wotpóžlanow ſastupowacu wjele psches 50 milijonow lutherſkich ſchescjianow zyloje ſemje. Tam w Eisenachu ſtejachu ſastupjerjo ſ Němskeje a Ameriki, ſe Skandinaviskeje a Ruskeje, ſ Połſkeje, Cziskeje, Franzowskeje, Hollandskeje, haj ſamo ſ Afriki a Indiskeje. Jedyn młodženž, kiž běſche pschi ſjēſdze, mi powjedasche, kajki je to woſomik był, jako buchu imena ſastupjerjow cžitane a mjenowanu poſtanu: wſchelake, jara wſchelake woblicža. A kajka mnogoſež rěžow, kajka wſchelakorocž tež ſwonkneho ſarjadowanja ſastupjenych zyrfwowy. Lutherſka zyrkej je hinascha w Europje hacž w Amerizy, w jenym kraju džiwa wona bôle na ſwonknu móž, w druhim ſaſho je jej to bôla pôdlanika wěz. Ale wſchudžom jedyn duch. Niz lóhka wěz bě, w kajkej rěži ma ſo jednacž pschi tutej inno-hoſče rěžow. Wobmjeſowali ſu ſo ſkončnje na dwě, na němſku a jendželsku, a tu pschezo ſi pscheložowanjom do němſkeje rěže. — Hijo w wójnje běchu ſo amerikanszy a ſkandinaviszny lutherſzy po němſkých miſionſkých polach horiebrali. Po wójnje powschit-kownie nabite žalozne ranu wožebje amerikanskich wěrybratrow ſi pomožy wabiaču. S Ameriki tež wujidže hlož ſa powschit-kowny lutherſki ſjēſd. Njedželu, 19. žnjenza, ſo wón wotewri ſ kražnej wustajenju bibliju ſe wſchech cžazow a rěžow, a tych je nětko psches 500. A potom ſezechowacu ſo wotměnjejo Bože ſlužby, ſhromadžisny ſlawne a njeſjawne, wuradžowanja atd. S teho wſchego njech je to a tamne tu ſdželene. Prěnje před-o-wanje džeržesche amerikanskí předař wo 1. kral. 21, 1—3: To tónle knjes njeđaj, ſo bych cži mojich wotzow naměřiſtvo dał. Wón wuſběhovasche bibliju jako jenicžke žrko wſcheje wěry a wſchego žiwjenja, wužbu wo tym, ſo bywa cžlowjek psched Bohom prawy niz ſe ſalonja ſutkow, ale jenož ſi wěru, a ſo ma evangelski ſchescjan ſwoje zylo žiwjenje wjeſcž jako džalky wopor ſi Bohu. Šezechowasche prěnja ſlawna ſhromadžisna, kotaž naſch ſakſki

biskop D. Thmels naſjedowasche, kiž bu ſi dobowi ſa pschedžydu zyloho ſjēſda poſtajeny. Spěwasche ſo: „Duschha ſi duſchu ſiedno-czeni“; mnohe poſitanke rěče ſo džeržachu. Štowny pschednoschf mějſeche Newhorſtoſki professor Morehead: Chze mi ſi ſebi mi eſ ſo bu pomhač. Tónle knjes je niz jenož cžož a mož, ale nimale ſtwoje zylo žiwjenje woprowaſ ja wěry-bratrow, pucžowatwſhi psches wſchitkle wot wójny cžezlo domačy ptane fraje a ludy. W roſmolwje po pschednoschfmu wupraji, ſi wožebitej napjatoſežu ſlyſhanu, jato prěni ſwoj a ſwoje ſyvolwje džak ſastupjer ſchesczehaneje lutherſkeje ſywoje Ruskeje. Wón pschi tým naſpomni, ſo wón tu w Eisenachu je jenicžki ſastupjer ſyſkeje ſyrfwje, ale ſo psches jeho rt psches milijon duschow rěži. Schto ſu cžile ludžo wſcho dostawali wot wěrybratrow, to wón njenižesche wupomjedacž. Mjes druhim wón naſpomni, ſo jena wožada prjedy hacž doſtate daru wuželowaſche, džalne ſemſchenje džržesche, abo ſak ſobožný wjeſký wucžer jemu pižasche, ſak je ſe ſwoje ſwójbu ſaž ženje džalne pacžerje ſpewat, hdž njožesche ſo wot darow po dołhim cžazu ſaſho prawje najeſcž. Štowna wěz ſa riſke wbohe evangelske ſtadleschka paſ je byla, ſo nětko wjedža, ſa njejsku ſabyte na ſemi wot wěrybratrow, ale wot nich podpjeraňe tež w duchownym naſtupanju, we wěrje. Ale, a to wón pschi wſchej džalnowosći tež wupraji: Chze a dyrbi-li riſka Lutherſka zyrkej dale woſtacž, rěka: Pójceže a pomhaſe ſam! Sajmawé běchu dale ſkota Lipſčanského ſuprinten-denty Cordesa, kiž ſi druhich, we wójnje ſam njepſcheczelnych, kraju w ſchitomnych ſastupjerjow proſchesche wo moralnu ponioz, wo te, ſo by ſo pschesiſto, wo tým rěčecž a na to myſlicž, jaſo by naſch němſki lud ſamilutki ſawinowaſ ſaſtou ſyrfetu wójnu. To bě ſi pschicžinu, ſo ſaſho ſi amerikanskich ſastupjerjow jedyn ſjawnje niz jenož na to ſpomni, ſo je hrěch ſudži a ludow ſa-ženje, ale ſo manu ſwěru na to hladacž, jednotu ſdžeržecž psches ſwjaſt měra. — Popoldnju bě potom ſjawný ſyrfedženj na hrodze Wartburg, hdjež běſche něhdys Luther teſko dželal, wožebje bibliju pscheložil. Po poſitanke jadriwej rěži pschedžydu zylo ſhromadžisna wót ſi je wěru wuspěwa: Fa wěrji do Boha Wótza atd. Tež tu ſastupjerjo wukrajinych zyrfwowy rěčachu. — Šeſci džen ſo ſnutſkowne wuradžowanja ſapozachu. Wožebita ſtarosć wſchitkých ſchitomnych je, ſo bychu Lutherſke ſyrfwje a jeje ſtawy ſi wožebitemu a räſnemu ſchescjanemu ſyrfenju pschitſke. Bože ſkoto dyrbi ſaſho bôlc do luda. K temu dyrbi wono w netežiſhemu cžaszej pchiměrjenej tworbje a rěži ſo wu-žowacž a předowacž. Wjezore bě roſmolwa wo ſyrfwinuškim ſyrfenju w ſenotliwych kraju. Wožebje ſajmawé běchu roſ-prawy ſe Šchwedſkeje, Norwegſkeje a Awstriſkeje. W Schwed-ſkej nimale zylo wobydlerſtwo zyrfwi ſchitſka, ſemſchenja ſo piluje wopytuja, ſtare ſube ſyrfwinſke pocžintki ſo haja. Ale hdjež je induſtrija, tež klaza. Tola je tam nutſkowne miſionſtwo teſko dozpiło, ſo mlody dorost ſo ſi ſyrfwi džerži. Nowe ſyrfenje tam wožebje naſtawa. Se ſtatom ſteji tam zyrkej w dobrojmi ſviſku, wojowanje mjes nimaj je tam njeſnate. Wo Norwegſkej ſyrfwi ſa 4. myſle wuprajichu: 1. Jejni bohoſlowyz a předarjo ſo do dweju lehwov džela, crucje wěriweho a liberalneho. Tamni maja wjetſchinu. Tich ſyrfwina najwyschicha ſchula abo universita ſo jenož ſi dobrowolnymi darami ſyrfwiných ſobu-ſtawow ſdžerži. 2. Žyrfwine ſyrfenje wot Laſi w wuſhah-dža, to rěka wot njewužených abo niz w ſyrfwinuškim ſastojn-ſtvoje ſtejazých ludži. Tich dželo ſo pocžahuje na wſchě móžne ſtronu: ſwonkowne a ſnutſkowne miſionſtwo, młodžinu a nje-đelsku ſchulu, nowinaſtvo, wucžerſtvo atd. 3. Wulki wſi-ma reformerovala zyrkej, ale pschedžiwo temu naſta 4. w po-ſledních lětech ſtruczenje evang.-lutherſkeho wědomja. Awstriſki

fastupjet na žlédowaze polasa: Woswo 1550 bě w dženšnijszej Awstrijskej wjetshina wobydlerstwa lutherska, potom pak so lutherzy s mozu potkoczowachu. Halle 1781 dostachu trochu swobodnosće, kotaž bu halle 1861 dospolna S teho szczehuje, so je awstrijska lutheraska zyrkej mała a khuda, na pomož druhich polasana. S wothodnoščenjom awstrijskich pjenjes su tež (runje saj pola nař) malke nahromadžene samozjenja wschu wažnosće šubile, a schtož móžesche předy něchto woprotwacé, je wohudny. Tak je mua powschitkownje wulka. Licžba lutheraskich pak je so tola pschišporjaka. —

Bjes Boha na Šmécze.

(Požraczowanje.)

„Kak je tu tola wschitko mudrje wustajene: jene rostliny rostu i zyrobje, druhe sažo ja lekarstwo; jene, kotrež khlodk luhuja, je „Bóh“ pod kerežki wužyl a druhe sažo na ſkonečko. A tež to: hdijz deschęzuje, wozinwa wschitko w holi. A sažo, dokelž pschewjele deschęza njeje dobre, ſzweczi pschęgo sažo ſkonečko a buje wěſil. Hdijz je to wschitko „Wón“ tak dobre ſčinit, je to wěſcze wulki a mudry ſčines!“

„A hacž to tam, hdjež tych ludži bjerje, bywa tež tajka rjana ſemja? Žako bě hospusa wumrjela, su jej dali do ruk: pjenjes ſa — tak to rěkaſche — „sa pschewjefenje!“ Ta kajke to pschewjefenje? Bywa mjes tutej ſemju a tamnej wulka woda? Schtō drje to tych ludži pschewožuje? —“

„Potom nježmědžesche so thđenj doſho w domje ničjo čzinicž, so by — tak to praja — ta duscha poſloj měka. Potom ſu khleb pjeſli, — pschetož to je najlepſe: hdijz khlebowa móř ſo domje roſenđe, je duscha ſpoſojena.“

„Czechodla nimaja dusche tam poſoja? Njeje hnadž to tam poſa Boha tak pěknje kaž tu? Ach, so dyrbja ludžo wumrěcz!“

Tak je ſebi roſnýſlował hólčecž. By ſo rad někoho troprashat, tola njemějſche nikoho.

Hijo lěto bě to žam i paſtyrjem był. Maſečzo ſ nowa pschiſahdžesche. Tuž nadobo wumrě wjetshanoſta. Bě ſo ſkonečnje do pieža dat. Boža rucžka bě jeho ſajala. Martinko myſleſche ſebi džen a džen na njeho. „Hdje je to ſchol? Widži „Boha“? Kajki je „Bóh“?“

Kas, jako tak na ſkale ſedžo ſorbił plecžesche, poſladny i nijebyu a džesche: „Božo mój, so ja tola ſakle ničjo wo tebi njevěm! Ale, wschaf móžesch ty wschitko čziniež! Čzin tež to, so bych ja něchto wo tebi ſhonil — a tež wo tej ſentii, na kotrež ty ludži bjerjesch! ſsu eži tam wschitzhy hromadže, dobri a ſli?“

Martinko wěrjesche, so je Bóh jeho wužlyſchal. Spokojeñy plecžesche ſwój ſorbił dale. Na dobo wužlyſchi žalostne bječenje; běži ſ Bundaschom na pschemoh — a hlaſ, jeho najlubſcha wowzka, běla ſ czornym blečžkom, bě do kerežinu padnula.

„Ach, wbohushka! Kak ja tebje ſažo horje dōſtanu? Samjenje ſu mokre!“ — ſ wulkim napinanjom je Martinko dele ſaſel a ſ wotwzku ſažo horje. Ejj, kajka to radoſez! Noſteſche ju na ramjenjomaj, majkasche ju a ſwarzesche ju, doniž ju ſažo mjes druhé wotwz ujedonjeſhy. Wježele poſteži wowzka a ſapocža ſo paſež. —

(Požraczowanje.)

Darý ſa „Pomhaj Bóh“.

Haž dotal ſu darili 7 315 980 hr. Dalsche darý: R. Schneiwer, dohľadovat na ſtatnej droſh w Brězynz 500 000 hr., dar psches i. far. Kaplerja w Mjeſtwacžidle 10 000 hr., dar psches i. far. Scholtu we Wulkich Edžarach 700 000 hr., dar psches i. far. Rjencža we Wjelečzinje 1 100 000 hr., dar psches i. far. Handrika w Šslepom 150 000 hr., darý psches i. wychescheho wuežerja

Sperlinga w Delnjej Hórzy 300 000 hr., S. w M. (psches i. far. Mikelu w Maſečzach) 20 000 hr., I. Krjecžmar (psches i. wych. wucž. Sperlinga) w Delnjej Hórzy 100 000 hr., dar ſ Klukſchanſteje woſhadly (psches i. far. Handrika) 1 000 000 hr., I. Albinus w Pomorzach 2 000 000 hr., I. Paleř ml. we Koporzech 5 000 000 hr., I. Bjenada w Kamjenizu 1 000 000 hr., I. Kapſtich we Bułojne p. Wulkich Edžarow 2 000 000 hr., S. w B. (psches i. far. Voigta w Hodžiju) 10 000 000 hr., I. Lahoda we Pžowjach 1 000 000 hr., I. H. Lehmann we Wuježdze 20 000 000 hr., N. N. ſ Čornjowa 10 000 000 hr., I. Sümberg w Žetonju 50 000 hr., dar psches i. far. Kęſbarka w Borschizach 30 000 hr., dar ſ Bulečzanskieje woſhadly (psches i. far. Mjećwu) 2 500 000 hr., czitař ſ Bulečzanskieje woſhadly 12 020 000 hr., psches i. Frenzela w Hornjej Hórzy ſeſběvane darý 13 300 000 hr. Wjeho hromadže 126 995 980 hr. Wutrobný džat wchém pschecželnym daricželami. Dalsche darý pschijimuja ſt. duchowni a Smolerjez kniharňa w „Sserb. Domje“ w Budyschinje.

S blifka a ſ daloka.

W Lubiju běchu ſo 9. říjobra fastupjerjo woſhadov ſ duchownými i diözesanjské ſhromadžisne ſeschli, kotaž bu wot i tajn. zyrfu. radž. Rosenfranza wodžena. Hlowny pschednoscht ſt. faráři Stangoſeje poſasa nam pucže, ſak mohle a dyrbjale woſhadly, duchownstvo a žónſke towarſtwa hromadže džetacž i lepſhemu zyrfuje a zykleho luda. — Wo pschenajecžu ležomnajecžov dónđe i dróbnischem roſmotrje, w kotrež ſo žadasche, ſo ma tu kóžde pschedstejicžertwo ſwěru a njemylne to ſtwoje čzinicž, ſo bych ſu tež ležomnoscze tón wunoſcht pschinjeſke, kotrež je naſhemu čaſej pschiměrjeny a ſa ſdžerženje zyrfvineho džela muſný. „Komuniſija ſa pschenajenje“ ſo ſ nowa wuſwoli, do kotrejež mjes druhimi ſkulicha ſ. farář P. Mróſak-Ketlicžanski. — Po wſchelakich druhich dyptach pschinjeſky na ſonzu hřeče ſ. pri-marius Wallenstein-Lubijſki wulžy wažne namjety a žadanja, dživajo na ſhuny čaſh a ſrudne wobſtejnoscze; mjes druhim ſo žada, ſo ſo synoda hrydom poſola, dokelž ma tu ſhunilu ſakſi konſistorijum njedofahazu licžbu ſobuſtawow a dokelž ſo tehrla džela a nadawki tak wuviſeſz njehodža, kaž je to nuſne; na-njetuje ſo, ſo by ſo pschedewſchém tež dobrý a roſhladniwy muž ſa hoſpodařſle a pjenježne praſchenja do konſistorija povoſal. Doda ſo tež, ſo by ſo ſ wjetſchej raſnoſežu ſa žadanja wuſtupilo — psches ſhudniſtvo — kotrež ma ſtat zyrfwi dopjelnicž na po-pjeračach a pschinioſhſach. —

Ljitoranje: R. we W. ſa 23. po Tr. — M. we Ž. ſa 24. po Tr.

Biblija — čaſh — czlowjek.

45. thđenj, wot 4. hacž 10. novembra
4. Tſiadwazeta njedžela po ſswj. Trojiz: ſap. ſt. 26, 24—32 — ſh. 238 — Jan. 1, 1—18.
5. pónđela: Pschiſtl. 11, 1—15 — ſh. 740 — Jan. 1, 19—34.
6. wutora: Pschiſtl. 11, 16—31 — ſh. 739 — Jan. 1, 35—51.
7. hrjeda: Pschiſtl. 12, 1—14 — ſh. 742 — Jan. 2, 1—12.
8. ſchwartk: Pschiſtl. 12, 15—28 — ſh. 734 — Jan. 2, 13—25.
9. pjatk: Pschiſtl. 13 — ſh. 731 — Jan. 3, 1—15.
10. ſobotka: Pschiſtl. 14, 1—18 — ſh. 728 — Jan. 3, 16—36.

Samolwity redaktor: farář Wyr gacž w Noſacžizach.

Czisčez Smolerjez knihicžſkeženje a kniharňe,
ſap. družtvo ſ wobm. ruſowanjom w Budyschinje.